

## Specifická doporučení Evropské komise pro Českou republiku 2013

V rámci evropského semestru odevzdala Česká republika (ČR) v dubnu 2013 Národní program reforem a národní Konvergenční program. Dne 29. 5. 2013 zveřejnila Evropská komise svá specifická doporučení jednotlivým členským státům, včetně ČR.

### 1. doporučení:

Provést plánovaný rozpočet, aby byl v roce 2013 udržitelným způsobem napraven nadměrný schodek. Na rok 2014 a další roky provádět striktně rozpočtovou strategii. Upřednostnit výdaje podporující růst a vyčlenit včas prostředky na zbývající prostředky spolufinancované z fondů EU.

- Na základě posouzení konvergenčního programu na rok 2013 se Rada domnívá, že ČR snížila v letech 2009-2012 celkový schodek o 1,4 % HDP díky podstatnému konsolidačnímu úsilí a že na základě současných očekávání je na dobré cestě svůj nadměrných schodek napravit. Rychlému a trvalému oživení hospodářství brání v ČR škrty ve veřejných investičních výdajích. Zachování výdajů na podporu růstu s vysokým multiplikačním účinkem, včetně projektů spolufinancovaných z fondů EU, by nejen podpořilo oživení, ale mohlo by rovněž přispět k řešení dlouhodobých účinků.

### **Komentář Svazu průmyslu a dopravy České republiky (SP ČR):**

*Svaz průmyslu nerozporuje nutnost fiskální konsolidace a dosažení snížení poměru deficitu k HDP. Otázka veřejných financí byla dlouhou dobu v minulosti (nejen v ČR!) neřešena a narůstání dluhu je dlouhodobě neudržitelné. Nicméně vymezení (formulace) „striktně provádět rozpočtovou strategii“ není zcela vhodné vzhledem k potřebě (a absence) systematickosti úsporných opatření v rámci komplexnější hospodářské politiky. Doporučení upřednostnění výdajů podporujících růst je nedostačující, protože v obecné rovině s ním lze souhlasit, ale hledání konkrétních kroků je sporné. Ale jinak lze souhlasit, že Komise vnímá záměr ČR pro následující roky zvolnit v konsolidaci (i SP ČR uvítal přístup vlády opouštějící od původního záměru „drastičtějšího“ snižování a dosažení vyrovnaného rozpočtu v roce 2016 směrem spíše k zohlednění dopadů na ekonomiku – při zachování deficitu pod 3 % HDP, dle ratingových agentur také v pořádku).*

### 2. doporučení:

Snížit vysokou úroveň zdanění práce, přesunem zdanění do oblastí, které méně omezují růst (periodické zdanění nemovitostí, daň z motorových vozidel). Zmenšit rozdíly v daňovém zacházení se zaměstnanci a OSVČ. Zlepšit dodržování daňových předpisů, snížit náklady na jejich dodržování například vytvořením jednotného inkasního místa a harmonizováním daňových základů pro daň z příjmu fyzických osob a příspěvky na sociální a zdravotní pojištění.

- V daňové reformě bylo v roce 2012 dosaženo omezeného pokroku. Strukturální problémy přetrvávají zejména u zdanění práce a dotýkají se zejména pracovníků s nízkými příjmy a pracovníků na částečný úvazek. Ke zmenšení rozdílu v daňovém zacházení se zaměstnanci a OSVČ byly podniknuty jen minimální kroky. Existuje prostor v účinnosti daňové správy.

### **Komentář SP ČR:**

*SP ČR podporuje snížení zdanění práce. Odvody na sociální zabezpečení a zdanění práce činí ČR v mezinárodním srovnání relativně drahou. ČR toto dále hodlá zhoršit opatřením v rámci zákonů v souvislosti s jednotným inkasním místem (JIM), kde je obsaženo nově také zdanění příjmů, jako je*

*odstupné apod., čímž je situace v oblasti trhu práce dále zhoršována. Obecně ale jakékoliv zvýšení zdanění snižuje minimálně koupěschopnost domácích subjektů a atraktivnost území. Lze připustit, že v mezinárodním srovnání nemovitostní daň nepatří k nejvyšším. V otázce JIM vyzdvihuje SP ČR stále určité pochybnosti ohledně systému – zda bude včas a efektivně fungovat, zda vláda zvládne vhodnou implementaci a zda bude skutečně snížena administrativní zátěž pro firmy. Obecně uvedené doporučení nerozporujeme, ale postrádáme konkrétní doporučení v oblastech, jako je boj proti daňovým únikům. Dále třeba vyzdvihnoutí nutnosti stability daňového systému (neustálé změny a přílišná složitost daňových zákonů a návrhů na změny daňových zákonů) či jiná konkrétní doporučení (efektivní výběr daní) s cíli podpořit prioritní záměry. V této souvislosti SP ČR podporuje závěry Evropské rady z 22. 5. 2013 a následná opatření k Akčnímu plánu boje proti daňovým podvodům a únikům.*

### **3. doporučení:**

Zvyšovat zákonem stanovený věk odchodu do důchodu rychleji, než to stanoví stávající předpisy, vytvořit jasnou vazbu mezi stanoveným věkem odchodu do důchodu a nadějí dožití, přezkoumat indexaci důchodů. Zvyšování věku odchodu do důchodu doplnit opatřeními podporujícími zaměstnanost. Zrušit veřejnou dotaci pro režim předčasného odchodu do důchodu. Zlepšit nákladovou efektivnost výdajů na zdravotní péči, zejména na péči v nemocnicích.

- ČR je vytýkána neudržitelnost penzijního systému a mezera udržitelnosti nad průměrem EU (0,5% HDP). Jedním z hlavních zdrojů neudržitelného nárůstu výdajů na důchody je pomalé tempo, jakým se zvyšuje zákonem stanovený věk odchodu do důchodu (zejména pro muže). Opakovaně kritizován je i v roce 2013 zavedený nový systém předčasného odchodu do důchodu. Komise upozorňuje, že předčasné důchody budou hrazeny z třetího pilíře, který dostává značné státní dotace. Komise uvádí dále, že český systém zdravotní péče se v porovnání s ostatními státy obecně příliš soustředí na nemocniční péči, což vede k neefektivitě.

### **Komentář SP ČR:**

*Doporučení k penzijním systémům je citlivé pro všechny členské státy. Je to oblast výhradně v odpovědnosti jednotlivých zemí. ČR již řadu kroků k udržitelnosti penzijního systému učinila. Nicméně loni nám EK vytýkala nízkou atraktivitu II. pilíře pro mladé lidi. To stále trvá. Pro další zvyšování (zrychlování tempa) zákonného věku odchodu do důchodu a jeho sblížení s dobou dožití musí další kroky vycházet z národního konsensu a politické vůle. Indexace důchodů má své limity, a pokud půjdeme za limit, bude tu hrozba snížení reálných důchodů. SP ČR dále podporuje vládu v její výhradě ke kritice tzv. předdůchodů, kde Komise nepochopila princip systému založený na dohodě sociálních partnerů.*

### **4. doporučení:**

Přijmout opatření k posílení efektivnosti a účinnosti veřejných služeb zaměstnanosti. Výrazně zvýšit dostupnost zařízení péče o děti podporujících sociální začlenění se zaměřením na děti do 3 let věku a zvýšit účast romských dětí, a to zejména přijetím a provedením zákona o soukromých zařízeních péče o děti a zvýšením kapacity veřejných zařízení péče o děti.

- V souvislosti s očekávaným (dle prognóz OECD) snižováním celkového počtu pracovních sil je opakovaně kritizován přetrvávající nedostatek zařízení péče o děti a neexistující plány na zvýšení rozpočtové podpory na tato zařízení. EK dále kritizuje nízkou zaměstnanost

znevýhodněných osob na trhu práce a apeluje na zvýšení efektivity veřejných služeb zaměstnanosti.

#### **Komentář SP ČR:**

*SP ČR opakovaně podporuje doporučení Komise za větší počet předškolních zařízení pro děti a jejich lepší přístupnost. Tím se rodiče, zejména matky zařadí dříve na trh práce a sladí si profesní život se životem rodinným. Klademe důraz na úlohu a kvalitu předškolních zařízení, protože je považujeme za součást předškolní výchovy a výuky.*

*Pokud jde o doporučení týkající se zvýšení efektivity veřejných služeb zaměstnanosti, SP ČR doufá, že je reálný předpoklad, že v dohledné době bude přehodnocen současný přístup k účelu a naplní působnosti úřadů práce a úřady práce budou plnit očekávanou úlohu.*

#### **5. doporučení:**

Zajistit provádění protikorupční strategie 2013 – 2014. Přijmout služební zákon, který by měl zajistit stabilní, výkonné a profesionální služby státní správy. Zlepšit správu prostředků z fondů EU s ohledem na programové období 2014 – 2020. Zlepšit kapacitu provádění veřejných zakázek na místní a regionální úrovni.

- Komise apeluje na zvýšení efektivnosti veřejné správy a posílení boje proti korupci. V souvislosti s přijatou protikorupční strategií na roky 2013-2014 je prioritní přijetí zejména služebního zákona, který by dostatečně jasně oddělil politické kandidáty od nepolitických zaměstnanců.

#### **Komentář SP ČR:**

*Efektivní státní správa příznivá podnikatelskému prostředí a implementace protikorupčních opatření je jednou z priorit SP ČR. V lednu přijala vláda Protikorupční strategii 2013-2014. Nicméně absence zákona o úřednících (služebního zákona) je kritickým momentem. Podnikatelské prostředí potřebuje stabilní a efektivní státní správu, která ho bude podporovat a nikoli zatěžovat byrokracií, administrativní zátěží a korupčními praktikami. Navíc absence zákona vadí ČR i pro řádnou implementaci ratifikované úmluvy ILO č. 111 o nediskriminaci, kde nám experti ILO vytýkají existenci lustračního zákona a ČR slíbila, že přijetím služebního zákona bude záležitost vyřešena. Absence služebního zákona může ovlivnit i procesy pro přípravu na čerpání peněz ze strukturálních fondů v období 2014-2020.*

#### **6. doporučení:**

Vytvořit ucelený hodnotící rámec na základních školách a podniknout cílené kroky na podporu škol se slabšími výsledky. Zlepšit systém akreditace a financování vysokých škol. Zvýšit podíl finančních prostředků přidělovaných výzkumným organizacím podle výsledků.

- Na úrovni povinné školní docházky dosahují čeští žáci v mezinárodním srovnání průměrných výsledků. I když české orgány přijaly soubor opatření, k nimž patří stanovení minimálních standardů vzdělávání, Komise doporučuje integrovanejší systém, kde by se žákům, učitelům a školám s podprůměrnými výsledky z testů dostávalo větší podpory. Komise očekává konkrétní podobu novely vysokoškolského zákona.
- Pokud jde o financování výzkumných institucí, Komise apeluje na vyšší podíl ukazatelů kvality a posílenou spolupráci se soukromým sektorem s cílem zvýšit kvalitu výzkumného a inovačního systému.

**Komentář SP ČR:**

*Plošné hodnocení výstupů základních škol podporujeme, stejně tak souhlasíme, že musí být doplněno účinnou pomocí školám se slabými výsledky. Nad rámec doporučení konstatujeme, že je nutné hodnocení 5. – 9. ročníků provázat termínově a procesně s přijímacími zkouškami na střední školy (primárně na maturitní obory). Dále postrádáme apel na zavádění prvků duálního vzdělávání (kooperativní modely) do odborného vzdělávání, včetně daňového zvýhodnění zaměstnavatelů investujících do vzdělávání (novela daňového zákona ve 2. čtení v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR). V oblasti vysokých škol bychom rádi spíše podpořili vyšší účast zaměstnavatelů v orgánech vysokých škol (nejen formální), zvýšení rozsahu praktické výuky u zaměstnavatelů a zvýhodňující koeficienty financování vysokých škol. Pokud jde o doporučení Evropské komise k vědě, výzkumu a inovacím, SP ČR souhlasí a volá po větším objemu prostředků pro aplikovaný (firemní) výzkum.*

**7. doporučení:**

Využít probíhajícího přezkumu, pokračovat v reformě regulovaných povolání snížením nebo zrušením vstupních bariér a vyhrazených činností, budou-li shledány neodůvodněnými. Přijmout opatření na snížení energetické náročnosti budov a průmyslových odvětví.

- ČR se řadí mezi členské státy s vysokým počtem regulovaných povolání. Jednodušší přístup by umožnil vznik dalších pracovních míst.
- Česká republika je stále jednou z energeticky nejnáročnějších ekonomik EU, zejména v oblasti budov a energetiky.

**Komentář SP ČR:**

*SP ČR souhlasí, že ČR má vysoký počet regulovaných povolání (vysoce nad průměrem EU). V souvislosti s revizí směrnice o vzájemném uznávání profesních kvalifikací však ČR přijala opatření na snížení počtu regulovaných profesí. Tuto snahu SP ČR podporuje v souvislosti s implementací opatření přijatých v rámci Aktu o jednotném trhu I.*

*Doporučení přijmout opatření na snížení energetické náročnosti budov a průmyslových odvětví SP ČR bere na vědomí. Orientační národní cíl energetické účinnosti je připravován k projednání s Evropskou komisí. Financování programu Nová zelená úsporám je otevřené.*

\*\*\*